

V zadevi Schützenhofer v. Slovenija

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod **Z. Bîrsan**, *Predsednik senata*

gospod **B.M. Zupančič**,

gospod **V. Zagrebelsky**,

gospa **A. Gyulumyan**,

gospod **E. Myjer**,

gospod **David Thór Björgvinsson**,

gospa **I. Ziemele**, *sodniki*,

in gospod **V. Berger**, *sodni tajnik*,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 11. julija 2006,

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 1419/02) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 5. decembra 2001 vložil državljani Avstrije gospod Manfred Schützenhofer (v nadaljevanju: pritožnik).
2. Pritožnika je zastopala Odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.
3. Pritožnik je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bil udeležen kot stranka, predolgo. Navajal je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolgim trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).
4. Dne 11. junija 2004 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in o utemeljenosti zadeve.
5. V skladu s prvim odstavkom 36. člena Konvencije in 44. členom Poslovnika Sodišča je sodni tajnik obvestil vlado Bosne in Hercegovine o njeni pravici, da poda pisne pripombe. Vlada ni izrazila namere za izvrševanje te svoje pravice.

DEJSTVA

1. Pritožnik je bil rojen leta 1952 in živi v Grafenschachnu v Avstriji.
2. Neugotovljenega dne v letu 1994 je pritožnik sklenil kupoprodajno pogodbo z podjetjem C. Pritožnik, ki je podjetju C že plačal kupnino, je kasneje odstopil od pogodbe, ker ni prejel dogovorjenega blaga.
3. Dne 18. oktobra 1995 je pritožnik vložil tožbo proti C pri Okrajnem sodišču v Ormožu in zahteval vračilo plačane kupnine.

Dne 12. decembra 1996 je pritožnik zahteval, naj se določi narok za glavno obravnavo. 13. decembra 1996 je edini sodnik, ki je takrat delal na sodišču, obvestil pritožnika, da sodišče nima zasedenih vseh mest in da zadeva še ni bila dodeljena nobenemu sodniku. Pritožnik je ponovno zahteval, naj se določi narok, in sicer 19. marca 1998 in 22. januarja ter 10. maja 1999.

Dne 14. februarja 1997 in 27. maja 1998 je sodišče opravilo glavno obravnavo ter 8. junija 1998 izdalo sklep, s katerim se je izreklo za nepristojno in zadevo odstopilo Okrožnemu sodišču na Ptuju.

Med 7. oktobrom 1997 in 30. septembrom 2002 je pritožnik vložil osem pripravljalnih vlog in/ali predlagal dokaze.

Dne 11. januarja 2000 je predlagal, naj zaslišanje priče, ki živi v Avstriji, in njega samega opravi avstrijsko sodišče – okrajno sodišče v Oberwartu (*Bezirksgericht Oberwart*). 13. aprila in 19. septembra 2001 je urgiral na Okrožno sodišče na Ptuju, naj pošlje zaprosilo za zaslišanje avstrijskemu sodišču.

Dne 25. oktobra 2001 je pritožnik vložil nadzorstveno pritožbo pri predsedniku Okrožnega sodišča na Ptuju zaradi dolgega trajanja postopka.

Dne 27. novembra 2001 je slovensko Ministrstvo za pravosodje posredovalo zahtevo avstrijskim oblastem. 11. aprila 2002 je ministrstvo posredovalo zapisnik o zaslišanju, ki ga je prejelo iz Avstrije, Okrožnemu sodišču na Ptuju, 22. aprila 2002 pa je sodišče od pritožnika zahtevalo, naj v 15 dneh zagotovi prevod zapisnika. 7. junija 2002 je pritožnik predložil prevod z obrazložitvijo, da ga je od sodnega tolmača prejel šele 28. maja 2002.

Noben od petih narokov za glavno obravnavo pred Okrožnim sodiščem na Ptuju med 16. septembrom 1999 in 16. oktobrom 2002 ni bil preložen na pritožnikov predlog.

Na zadnjem naroku je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je delno ugodila pritožnikovemu zahtevku, je bila pritožniku vročena 29. oktobra 2002.

Sodba je postala pravnomočna 16. novembra 2002.

.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. in 13. ČIL. LENA KONVENCIJE

1. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

2. Vsebinsko je pritožnik nadalje navajal, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo za pospešitev nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa da:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

3. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

4. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in trdil, da domača pravna sredstva niso učinkovita.

5. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam Belinger in Lukenda (Belinger v. Slovenija (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in Lukenda v. Slovenija, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi Lukenda, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

6. Kar zadeva obravnavano zadevo, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

7. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost

1. *1. Prvi odstavek 6. člena*

8. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 18. oktobra 1995, na dan, ko je pritožnik vložil tožbo pri Okrajnem sodišču v Ormožu, in se končalo 16. novembra 2002, na dan, ko je postala sodba sodišča prve stopnje pravnomočna. Upoštevano obdobje je torej trajalo približno sedem let in en mesec na eni stopnji sojenja.

9. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja

pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender v. Francija* [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

10. Glede obravnavane zadeve sodišče meni, da je bilo trajanje postopka predolgo.

Res je bil obravnavni primer nenavaden v toliko, ker je zaslišanje pritožnika in priče opravilo zaproseno tuje sodišče. Vendar pa to dejstvo ni bistveno pripomoglo k trajanju postopka. Prav tako tudi pritožnikovo ravnanje ne opravičuje dolgega trajanja zadevnega postopka. Nasprotno, Sodišče ocenjuje, da so za dolžino postopka, ki je trajal več kot sedem let na eni stopnji sojenja, prvenstveno odgovorne slovenske oblasti.

1. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s sodno prakso Sodišče ugotavlja, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena in da trajanje postopka ni izpolnilo zahteve po sojenju v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

1. 2. 13. Člen

1. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrjevano kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudła v. Poljska* [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je navedbe in trditve Vlade zavrnilo že v prejšnjih zadevah (gl. *Lukenda*, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

2. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

III. UPORABA 41. ČIV. LENA KONVENCIJE

3. 41. člen Konvencije določa, da:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

4. Pritožnik je zahteval 10.000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

5. Vlada je zahtevku oporekala.

6. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja 4.800 EUR (eurov).

B. Stroški

7. Pritožnik je zahteval tudi približno 1.630 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

8. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

9. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi Lukenda (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar se tiče dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril ocenjuje, da je pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

1. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaš*a, da je pritožba dopustna;

2. *razsoja*, da je pršlo do kršitve prvega odstavka 6. č3. lena Konvencije;

4. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 13. č5. lena Konvencije;

6. *razsoja*,

(a) da mora tožena država v treh mesecih od dne, ko postane sodba pravomoč(b) na v skladu z drugim odstavkom 44. č(c) lena Konvencije, plač(d) ati pritožniku 4.800 EUR (štiri tisoč(e) osemsto eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč(f) eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;
(g) da se po izteku omenjenih treh mesecev in do plač(h) ila, na navedene zneske obrač(i) unajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se prištejejo tri odstotne toč(j) ke;

7. *zavrne* v preostalem delu pritožnikov zahtevkov po pravič8. nem zadošč9. enju.

Spisano v angleščini in notificirano v pisni obliki 3. avgusta 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent Berger		Corneliu Bîrsan
Sodni tajnik		Predsednik senata